

VI. INFORMACJE

Uwaga! Korekta: w nr. 72 na s. 114 tego działu błędnie podano nazwisko Autora. Zamiast ks. Piotr Walendzik napisano ks. Piotr Kot. Autora za pomyłkę przepraszamy. Redakcja.

1. Zapowiedź podręcznika nt. właściwego sprawowania Mszy świętej

Portal franciszkański3.pl w dniu 17 stycznia 2013 r. informował, że Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przygotowuje podręcznik, który księżom pomoże w sposób właściwy odprawiać Mszę, a wiernym świeckim – lepiej w niej uczestniczyć. Zdaniem prefekta tej Kongregacji książka ta może być opublikowana jeszcze latem tego roku.

Ze wspomnianego portalu dowiadujemy się, że kard. Cañizares Llovera w wykładzie „Katolicka liturgia od czasu Vaticanum II: kontynuacja i ewolucja”, wygłoszonym 16 stycznia w siedzibie ambasady Hiszpanii przy Stolicy Apostolskiej, wskazał, że odnowa liturgii musi przebiegać w ciągłości, a nie zerwaniu z tradycją Kościoła. Zerwaniem mogą być zarówno innowacje nie szanujące ciągłości, jak i bezruch, „zamrażający” liturgię, taką jaka była za pontyfikatu Piusa XII. Komentując soborową konstytucję o liturgii „Sacrosanctum Concilium”, prefekt kongregacji wskazał, że celem liturgii jest oddanie czci Bogu i zbawienie ludzi. Wskazał także na znaczenie chwil ciszy, w których każdy uczestnik liturgii może rozmawiać z Jezusem Chrystusem. Pozwalają one także wykluczyć przewagę słów, która nieraz prowadzi do „szołmeństwo” ze strony księży.

Kard. Cañizares skrytykował w swym wykładzie próby uatrakcyjniania Mszy piosenkami, które mają przezwyciężyć „nudę” przez przekształcenie Mszy w przedstawienie, zamiast skupienia się na jej misterium. Przypomniawszy też, że Sobór Watykański II wcale nie mówił o odprawianiu Mszy twarzą do ludu, co nie wyklucza takiej postawy przy czytaniu Słowa Bożego. Jednak wszyscy powinni skupić się na Chrystusie obecnym na ołtarzu, skierowanym ku Wschodowi. Nie wolno też utracić ofiarniczego charakteru Eucharystii. Prefektowi Kongregacji nie podoba się też umieszczenie Najświętszego Sakramentu w bocznej kaplicy, przez co „znika tabernakulum”, i to, że ludzie rozmawiają przed rozpoczęciem Mszy i przychodzą na nią mało przygotowani.

2. Stolica Apostolska zatwierdziła Mszał po bretońsku

Dziennik „La Croix” z 4 stycznia 2013 r. i „Internetowy Dziennik Katolicki” z tego dnia informowały, że Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zatwierdziła przekład Mszału Rzymskiego na język bretoński dla Bretanii, północno-wschodniego regionu Francji. Mszał ten ma być wydrukowany przed Wielkanocą.

Nad przekładem pracowała niemal 10 lat komisja złożona z księży bretońskich diecezji i naukowców zajmujących się językiem bretońskim, należącym do grupy języków celtyckich. Posługuje się nim ponad 200 tys. osób we Francji, gdzie ma status języka regionalnego. Planowany jest także przekład Lekcjonarza mszalnego, jednak prace rozpoczną się dopiero po zatwierdzeniu przez Stolicę Apostolską liturgicznego przekładu Biblii na francuski.

3. Wypowiedź kard. Kocha o potrzebie nowego ruchu liturgicznego

„Internetowy Dziennik Katolicki” z 4 stycznia 2013 r. streścił wywiad udzielony przez kard. Kurta Kocha, przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan przed świętami dla austriackiego portalu katolickiego kath.net. W wywiadzie tym Kardynał zaznaczył m.in., że „Kwestia reformy liturgicznej jest ściśle związana z właściwą interpretacją Soboru Watykańskiego II”. Zdaniem kard. Kocha trzeba zapytać, czy w reformie chodzi o zerwanie z dotychczasową historią i stworzenie czegoś zupełnie nowego, nieutożsamiającego się z tym, co miało być zreformowane. Czy też, zgodnie z etymologicznym znaczeniem terminu „reforma”, należy ją rozumieć jako odnalezienie pierwotnej formy liturgii, zgodnie z Tradycją Kościoła. Kardynał uważa, że posoborowa reforma liturgii bardzo często była rozumiana i wprowadzana w życie jako zerwanie z przeszłością. Pojmowana jako ciągle eksperymentowanie, oddaliła się ona w wielu punktach od wielkiej wizji liturgicznej Soboru, której centrum jest paschalna tajemnica śmierci i zmartwychwstania Chrystusa. Kard. Koch przypomniał także, że ten brak dostrzega papież Benedykt XVI, który zwracał na to uwagę już jako kardynał.

Postulat „zreformowania reformy liturgicznej” polega zdaniem kard. Kocha na zweryfikowaniu, czy jej posoborowa realizacja była zgodna z intencjami ojców soborowych i rozbudzenie na nowo prawdziwego dziedzictwa Soboru, by było owocne w dzisiejszej sytuacji Kościoła. Przed Soborem był ruch liturgiczny, który wniósł dojrzałe owoce w soborowe obrady. Również dzisiaj Ojciec Święty widzi potrzebę nowego ruchu liturgicznego, który oczywiście rozumie w świetle szerszej Tradycji liturgii. (Zob. <http://www.katholisch.at/site/home/aktuelles/article/102891.html>)

4. Wystawa o kulturze muzycznej Jasnej Góry i Poznania w XVIII w.

Od 30 grudnia 2012 r. do 10 marca 2013 r. w Muzeum Narodowym w Poznaniu prezentowana jest wystawa pt. „*W służbie sacrum ... Kultura muzyczna Jasnej Góry i Poznania w XVIII wieku*”. Główną ideą wystawy jest zaprezentowanie barokowego instrumentarium, na przykładzie dwóch wybitnych zespołów muzycznych tego czasu – kapeli klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze oraz poznańskiej kapeli Kościoła Św. Marii Magdaleny.

Do wystawowej ekspozycji włączono instrumenty Kapeli Jasnogórskiej, które rzeczywiście były w użyciu muzyków. Historyczne instrumenty muzyczne na czas trwania wystawy zostaną wypożyczone ze zbiorów Jasnej Góry. Wcześniej instrumenty zostały poddane kompleksowej renowacji. Prace konserwatorskie całego zbioru historycznych instrumentów jasnogórskich prowadzili konserwatorzy z Pracowni Konserwacji Instrumentów Muzycznych Muzeum Narodowego w Poznaniu. Instrumenty używane przez muzyków Kapeli Poznańskiej nie zachowały się, dlatego zostaną odтворzone na podstawie kolekcji Muzeum Instrumentów Muzycznych. Na wystawie są prezentowane także rękopisy muzyczne pochodzące z Archiwum Ojców Paulinów na Jasnej Górze oraz z Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu. Współorganizatorem wystawy jest Klasztor Ojców Paulinów na Jasnej Górze. Patronatem medialnym wystawę objęło m.in. Biuro Prasowe Jasnej Góry.

W osiemnastowiecznej Polsce rządzonej przez Sasów oraz Stanisława Augusta Poniatowskiego, na dworach nie było sprzyjających warunków do rozwoju polskiej

muzyki. Władcy preferowali kompozytorów francuskich, włoskich lub z racji pochodzenia niemieckich. Podobne tendencje muzyczne, choć w mniejszym stopniu, były zauważalne na dworach magnackich.

Miejscami, które sprzyjały polskiej twórczości lokalnej były ośrodki kościelne – zarówno zakonne jak i diecezjalne. W kapelach klasztornych, jak i parafialnych często wspieranych przez miejskich włodarzy, nie tylko zatrudniano muzyków, ale również dbano o ich edukację, kupowano instrumentarium i zapewniano codzienną egzystencję. Tego typu zespołów muzycznych na terenie XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej było bardzo dużo. Do najbardziej znaczących, jak nie najważniejszej w tym czasie, należała kapela klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze. Do dziś świadectwem świetności tego zespołu jest ocalałe instrumentarium i repertuar. Typowym zespołem działającym w tym czasie przy parafii, wspieranym przez władze miejskie, była poznańska kapela Kościoła św. Marii Magdaleny. Rękopisy i druki muzyczne, które stanowiły jej repertuar i zachowały się do naszych czasów, potwierdzają jej znaczenie nie tylko dla życia muzycznego parafii, ale i całego miasta. Muzycy swoją pracą służyli Kościołowi i mieszkańcom danego ośrodka współtworząc jednocześnie kulturę muzyczną całej XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej.

Wystawę zainaugurowały 3 koncerty zespołu „Sine Pulvere” z Holandii, który wykonał muzykę z zachowanego repertuaru obu kapel. Na otwarciu wystawy w programie koncertu w Muzeum Narodowym w Poznaniu były: XVIII-wieczne kompozycje z klasztoru OO. Paulinów na Jasnej Górze i z Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu m.in. utwory: M. J. Żebrowskiego, F. Perneckhera, J. Zeidlera, F. X. Brixiego. Natomiast w ostatni dzień roku kalendarzowego był o godz. 17.00 koncert w ramach 64. Koncertu Sylwestrowego i o godz. 20.00 koncert w Muzeum Instrumentów Muzycznych.

5. Spotkanie liturgiczne seminarzystów w Rzymie, 27-29 grudnia 2012

W dniach 27-29 grudnia 2012 r. w Istituto Maria SS. Bambina w Rzymie odbyło się XVII Spotkanie Liturgiczne dla Seminarzystów (XVII Convegno Liturgico per Seminaristi). Tematem tego spotkania było: „Wzniesienie rąk moich – jak ofiara wieczorna“ (Ps 141,2). Rok Wiary. Gesty i postawy ciała w liturgii”.

Spotkanie rozpoczęło się w czwartek 27 grudnia o godz. 16.00 modlitwą, po której pierwszy wykład nt. „Wierzimy jak celebrujemy. Eucharystia: od celebracji do teologii” wygłosił prof. Cesare Giraudo z Papieskiego Instytutu Orientalnego w Rzymie.

Wieczorem celebracji Nieszporów przewodniczył abp Piero Marini, wieloletni ceremoniarz papieski, a obecnie przewodniczący Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych.

W piątek, 28 grudnia, rannej Eucharystii przewodniczył bp Filippo Iannone, wice-regens diecezji rzymskiej, a pierwszy wykład wygłosił prof. Paolo Tomatis, dyrektor Urzędu Liturgicznego w Turynie. Mówił on na temat: „Ciało drogą do Boga. Zmysły w liturgii”. Drugi wykład nosił tytuł: „«Przeto my, liczni, tworzymy jedno Ciało» (1 Kor 10,17). Gesty i postawy ciała w liturgii. Wygłosił go prof. Pierangelo Muroi z Papieskiego Instytutu Liturgicznego w Rzymie.

Po południu tego dnia miał miejsce kolejny wykład. Na temat języka muzycznego mówił dyrektor papieskiej Kapeli Sykstyńskiej ks. prał. Massimo Palombella. Po tym

wykładzie uczestnicy zwiedzili Kaplicę Sykstyńską i zakrystię papieską, a na zakończenie tego dnia obrad brali udział w Nieszporach w Kaplicy Paulińskiej pod przewodnictwem ks. prał. Guido Mariniego, mistrza papieskich celebracji liturgicznych.

W sobotę, dnia 29 grudnia Eucharystii przewodniczył bp Claudio Maniago, biskup pomocniczy z Florencji i wiceprzewodniczący Centrum Akcji Liturgicznej. Po Mszy św. był ostatni wykład i podsumowanie obrad. Wykład n.t.: „Echa «powołaniowe» świętych znaków” wygłosił o. Corrado Maggioni z Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów.

6. Kard. Antonio Cañizares Llovera o zmianach w Kongregacji

Portal Vatican Insider opublikował w j. hiszpańskim, angielskim i włoskim wywiad, który Andrea Tornielli przeprowadził z kard. Antonio Cañizares Lloverą, prefektem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów na temat reorganizacji tej dykasterii i wprowadzenia w niej nowego urzędu/departamentu ds. muzyki i sztuki.

Na pytanie o cel reorganizacji tej dykasterii Kardynał powiedział, że od 1 grudnia 2012 r. funkcjonuje w Kongregacji nowa Komisja do Spraw Sztuki i Muzyki Liturgicznej. Tak naprawdę, jej głównym zadaniem będzie wprowadzenie w życie rozdziałów 6 i 7 Konstytucji „Sacrosanctum Concilium”. Muzyka i sztuka są fundamentem wprowadzania w życie reformy liturgii w myśl postanowień Soboru Watykańskiego II oraz dbałości o odkrywanie piękna, tego czym jest liturgia, dlatego jednym z priorytetów Kongregacji jest troska o sztukę i muzykę sakralną. Kongregacja będzie proponować zgodne z nauczaniem i Tradycją Kościoła wytyczne dla twórców, oraz wspierać prawidłowe relacje z muzykami, architektami, malarzami, złotnikami itd.

W odpowiedzi na pytanie, co powinno wyróżniać katolicki kościół spośród innych budowli, Kardynał przypomniał p. 1180 i 1181 *Katechizmu Kościoła katolickiego*, które w bardzo czytelny i prosty sposób definiują charakter przestrzeni sakralnej.

Tornielli pytał także o ocenę sytuacji katolickiej liturgii na świecie. Prefekt Kongregacji zajmującej się liturgią zaznaczył, że nie wszędzie liturgia stała się centrum Kościoła, źródłem i szczytem chrześcijańskiego życia, jak tego uczył sobór. Niestety, oprócz pewnej dozy bezmyślności, skupienia się na zewnętrznym wymiarze celebracji, popadania w liturgiczną rutynę, spotyka się również wiele nadużyć i łamanie przepisów liturgicznych.

W wywiadzie mowa była także o stanie tłumaczeń trzeciego wydania mszału rzymskiego na różne języki. Kardynał zaznaczył m.in., że zatwierdzony jest przekład na język angielski. Kongregacja pracuje nad zatwierdzeniem tłumaczenia włoskiego i hiszpańskiego, a oczekuje na przesłanie do zatwierdzenia przekładów na język niemiecki, francuski i portugalski.

Tekst wywiadu w j. hiszpańskim, angielskim i włoskim znaleźć można na stronie: <http://vaticaninsider.lastampa.it/inchieste-ed-interviste/dettaglio-articolo/articolo/liturgia-liturgya-liturgia-canizares-20891/>.

Częściowe polskie tłumaczenie tego wywiadu znajduje się na stronie:

<http://www.liturgia.pl/artykuly/Rosna-naduzycia-liturgiczne-odczytujmy-ponownie-Sobor.html>

7. Zebranie Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej na Jasnej Górze

Dnia 14 grudnia 2012 r. w klasztorze Ojców Paulinów na Jasnej Górze odbyło się pierwsze zebranie nowo ukonstytuowanej Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej. W zebraniu uczestniczyli wszyscy członkowie tej Podkomisji, a obradom przewodniczył bp Stefan Cichy. Zebranie rozpoczęło modlitwą przedpołudniową Liturgii godzin, po czym bp Cichy poinformował zebranych o zapowiedzianych zmianach w strukturze Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, w której ma być urząd/departament zajmujący się sztuką i muzyką ściśle liturgiczną oraz przypomniał o zadaniach Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej w świetle dokumentów Kościoła. Następnie omawiano sprawę koncertów w kościołach, egzaminów z muzyki kościelnej w czasie liturgii, sprawę zestawu śpiewów do liturgii. Po przedstawieniu stanu prac nad nową Instrukcją Episkopatu Polski o muzyce kościelnej najwięcej czasu zajęła dyskusja. Postanowiono przygotować jeszcze jeden projekt, który będzie przedmiotem obrad na kolejnym zebraniu Podkomisji, którego termin ustalono na 19 kwietnia 2013 r. Blisko czterogodzinne obrady zakończono modlitwą.

8. Stolica Apostolska zatwierdziła struktury dla b. anglikanów w Kanadzie

Z „Internetowego Dziennika Katolickiego” z 8 grudnia 2012 r. można się było dowiedzieć, że Stolica Apostolska ustanowiła struktury dla byłych anglikanów w Kanadzie. Jest to dekanat św. Jana Chrzciciela, podlegający ordynariatowi w Stanach Zjednoczonych. Poinformował o tym 7 grudnia metropolita Toronto kard. Thomas Collins, który został mianowany delegatem Stolicy Apostolskiej ds. kontaktów z anglikanami, chcącymi przyjąć wiarę katolicką.

Warto przypomnieć, że ordynariat w USA istniejący już od niemal roku liczy obecnie 35 wspólnot, którym posługuje 23 księży-byłych pastorów. 69 kolejnych byłych pastorów przygotowuje się do przyjęcia święceń prezbiteratu.

Obecne biura ordynariatu mieszczą się w Houston. Są jednak zbyt małe dla stale powiększającej się liczby byłych anglikanów ze Stanów Zjednoczonych i Kanady. Stąd podjęto decyzję o budowie nowej siedziby. Stało się to możliwe dzięki gestowi anonimowego darczyńcy, który przekazał teren pod budowę.

9. Nowy kierownik biura w Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Dnia 24 listopada 2012 r. papież Benedykt XVI mianował kierownika biura (Capo Ufficio) w Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Został nim opat Michael John Zielinski, O.S.B. Oliv.

O. Zielinski urodził się w 1953 r. w Lakewood w stanie Ohio. Po ukończeniu szkoły średniej wstąpił do nowicjatu w opactwie San Miniato al Monte we Florencji, klasztoru należącego do benedyktyńskiej kongregacji Matki Bożej z Góry Oliwnej (oliwetanie). 8 grudnia 1975 r. złożył wieczystą profesję zakonną w opactwie Monte Oliveto Maggiore w Sienie, a następnie podjął studia w Papieskim Ateneum św. Anzelma w Rzymie i w 1977 r. przyjął święcenia prezbiteratu. O. Zieliński studiował duchowość monastyczną, polifonię gregoriańską i muzykę nowoczesną, historię oraz

historię sztuki średniowiecznej i renesansowej. W 1991 r. ukończył studia na uniwersytecie we Florencji, broniąc rozprawy z dziedziny psychologii społecznej. Kolejne lata spędził w opactwie San Miniato al Monte, gdzie został wybrany przeorem i mistrzem nowicjatu; wykładał również na uniwersytecie w nieodległej Sienie. W 1999 r. dołączył do wspólnoty benedyktyńskiej w opactwie Santa Maria Pilastrello w Lendinara w północnych Włoszech, a cztery lata później został mianowany sekretarzem opata-prymasa konfederacji benedyktyńskiej, o. Notkera Wolfa, i opatem klasztoru Matki Bożej z Guadalupe w Pecos w stanie Nowy Meksyk (USA). W 2007 r. Benedykt XVI mianował go wiceprzewodniczącym Papieskiej Komisji ds. Kościelnych Dóbr Kultury i Papieskiej Komisji ds. Archeologii Sakralnej – funkcje te pełnił do czerwca 2012 r., gdy obie komisje, kierowane przez kard. Jana Franciszka Ravasio, zostały połączone.

10. Nowy mszał rzymski w języku ukraińskim

W 2013 r. wierni Kościoła rzymsko-katolickiego będą korzystać z nowego Mszału w języku ukraińskim. Decyzję w tej sprawie podjęli 16 listopada 2012 r. na swej 40. sesji plenarnej biskupi katolicy obrządku łacińskiego obradujący w Wyższym Seminarium Duchownym we Lwowie-Brzuchowicach.

Tłumaczenie Mszału zatwierdziła wcześniej watykańska Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Księgę w 2 tys. egzemplarzy wydrukowało Wydawnictwo Pallottinum w Polsce.

Abp Mieczysław Mokrzycki, metropolita lwowski, zaznaczył, że mszał opracowany jest w elegancką skórę, bo biskupi chcieli, aby ta księga, z której sprawowana jest Najświętsza Ofiara, miała wygląd godny i uroczysty. Wyraził także przekonanie, że wierni i kapłani będą z tego bardzo zadowoleni.

11. Spotkanie papieża Benedykta XVI z członkami Włoskiego Stowarzyszenia św. Cecylii

Muzyka sakralna może wspierać wiarę i nową ewangelizację. Podkreślił to Benedykt XVI, spotykając Scholae Cantorum z całych Włoch. 6 tys. uczestników pielgrzymki zorganizowanej przez Włoskie Stowarzyszenie św. Cecylii wypełniło Aulę Pawła VI w dniu 11 listopada 2012 r. Następnego dnia śpiewali oni na Mszy, której w bazylice watykańskiej przewodniczył jej archidiecezjalny kard. Angelo Comastri.

Tekst przemówienia papieskiego drukujemy na s. 11.

12. Utworzenie Papieskiej Akademii Latinitas

Papież Benedykt XVI ustanowił 10 listopada 2012 r. Papieską Akademię Języka Łacińskiego. Jej zadaniem ma być krzewienie używania i znajomości tego języka zarówno w środowisku kościelnym, jak i świeckim, a więc także w edukacji szkolnej. W podpisanym przez Papieża dokumencie motu proprio „de Pontificia Academia Latinitatis condenda” napisano, że została ona utworzona wstępnie – „ad experimentum” – na okres pięciu lat i będzie działać pod patronatem Papieskiej Rady Kultury. Jest to dwunasta akademia papieska. Kierowanie Papieską Akademią Języka Łacińskiego papież powierzył włoskiemu latyniście prof. Ivano Dionigiemu, rektorowi Uniwersytetu Bolońskiego a sekretarzem został o. Roberto Spataro S.D.B. Ponadto nowa waty-

kańska dykasteria będzie miała pięcioosobową radę oraz dołączą do niej jako członkowie honorowi wybitni naukowcy z różnych krajów świata.

Dokument papieski *Latina Lingua* znajduje się na s. 9 niniejszego biuletynu.

13. Zezwolenie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów na obchodzenie we Włoszech uroczystości Niepokalanego Poczęcia NMP w niedzielę 8 grudnia 2013 r.

Na stronie Kościoła katolickiego we Włoszech <http://www.chiesacattolica.it/pls> poinformowano, że Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zezwoliła na obchodzenie we wszystkich włoskich diecezjach uroczystości Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny w II niedzielę Adwentu, 8 grudnia 2013 r. Należy jednak II czytanie wziąć z niedzieli adwentowej, a w homilii i modlitwie powszechnej uczynić wzmiankę o okresie Adwentu.

Z prośbą o podobne zezwolenie zwróciła się do wspomnianej Kongregacji Konferencja Episkopatu Polski.

14. Kolejne (64.) spotkanie duszpasterzy służby liturgicznej w Licheniu

W dniach 6 i 7 listopada 2012 r. w Domu pielgrzyma „Arka” w Licheniu odbyło się 64. spotkanie duszpasterzy służby liturgicznej. Przed rozpoczęciem obrad i przed obiadem uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia sanktuarium.

Obrady rozpoczęto Modlitwą w ciągu dnia i przywitaniem uczestników, po czym miały miejsce trzy wykłady związane z Rokiem Wiary i nową ewangelizacją.

Temat: „Dar wiary – wzrost wiary – kryzysy wiary – dojrzała wiara” przedstawił ks. prof. dr hab. Włodzimierz Wołyniec z Wrocławia (wykład ten wydrukowany jest na s. 83 niniejszego biuletynu). Drugi wykład na temat: „Celebracja wiary w liturgii” wygłosił bp dr Piotr Greger z Bielska Białej (wykład ten wydrukowany jest na s. 50 niniejszego biuletynu). Autorem trzeciego wykładu: „Zadania służby liturgicznej w dziele nowej ewangelizacji” był ks. dr Waldemar Szlachetka z Poznania.

Po wykładach i kawie miało miejsce wprowadzenie do pracy w grupach. Temat: Służyć tym darem, jaki każdy otrzymał. Program formacyjny służby liturgicznej”, czego dokonał ks. dr Stanisław Szczepaniec, i nastąpiła praca w grupach.

Wieczornej Eucharystii w kaplicy w domu pielgrzyma połączonej z Nieszporami przewodniczył bp Stefan Cichy, biskup legnicki.

Jak co roku po kolacji miał miejsce Krąg: komunikaty, sprawozdania, planowanie, rozmowa. Ta część programu zakończyła się po g. 21.00 Apelem Maryjnym.

Drugi dzień obrad rozpoczęto Eucharystią z Jutrznia, której przewodniczył bp Adam Bałabuch, przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Po śniadaniu miało miejsce podsumowanie pracy w grupach i dyskusja. Po przerwie na kawę uczestnicy wysłuchali dwóch referatów. Ks. dr Józef Górzyński przedstawił zagadnienie „Ceremoniarz i animator liturgiczny – teoria i praktyka”, a ks. dr Tomasz Bać mówił o formacji animatorów i ceremoniarzy. Po dyskusji nastąpiło podsumowanie obrad i modlitwa południowa Liturgii godzin. Na zakończenie był wspólny obiad.

15. Sesja naukowa na temat Drzwi plockich – Porta fidei

W dniu 11 października 2012 r. na rozpoczęcie Roku Wiary odbyła się w Muzeum Mazowieckim w Płocku sesja naukowa poświęcona Drzwiom Płockim zwanym Porta fidei. Sesja miała dwie części. Pierwszej przewodniczył prof. dr hab. Jerzy Strzelczyk.

Słowo na rozpoczęcie wygłosił bp Piotr Libera, Biskup Płocki, a po nim zagadnienie „Studia nad ikonografią Drzwi Płockich początkiem projektu badawczego «Credo w sztuce europejskiej»” przedstawił ks. prof. dr hab. Ryszard Knapiński (KUL). Drugi wykład wygłosiła dr Joanna Olchawa z Magdeburga przedstawiając nową klasyfikację stylu brązowych drzwi z Płocka.

Z kolei w spichlerzu przy ul. Kazimierza Wielkiego nastąpiło otwarcie wystaw: Porta Fidei i Credo – bramą wiary.

Po przerwie obiadowej drugiej części sesji przewodniczył dr Wojciech Brzeziński.

W ramach tej części były trzy referaty.

Prof. dr hab. Jerzy Strzelczyk (UAM Poznań) mówił n.t.: Biskup Aleksander z Malonne na tle sytuacji Kościoła w Europie 1. połowy XII wieku, dr Thomas Dahms (Hornburg) o drzwiach plockich w związku z dyplomacją staffowsko-piastowską 1152-1154 i prof. dr hab. Borys Kowalew (Nowogród) o ukazywaniu drzwi plockich w Wielkim Nowogrodzie w XX w. Po dyskusji nastąpiło zamknięcie obrad.

Więcej informacji na stronie: <http://www.turystykaplock.eu/aktualnosci/967-sesja-naukowa-poswiecona-romanskim-drzwiom-plockim.html>.

16. Sprawozdanie z XXVI Sympozjum Liturgicznego w Łądzie n. Wartą

W nr. 72 „Anamnesis” ukazało się krótkie omówienie wspomnianego w tytule Sympozjum. Obecnie podajemy obszerniejsze sprawozdanie z tego sympozjum.

W dniu 19 października 2012 roku w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą odbyło się XXVI Sympozjum Liturgiczne pod patronatem Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego i ks. dra Marka Chmielewskiego SDB – Inspektora Piłskiej Prowincji Salezjanów. Tegoroczne spotkanie naukowe przebiegało pod hasłem: *Celebracja chrztu świętego a współczesne wyzwania*.

Sympozjum zgromadziło duchownych i świeckich reprezentujących różne ośrodki naukowe, księży kwinkwenistów oraz kleryków przygotowujących się do kapłaństwa z dwóch seminariów duchownych. Wzięło w nim udział około 50 osób.

Gościem honorowym tegorocznego sympozjum był bp dr Stefan Cichy – biskup legnicki, członek Komisji do spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przy Episkopacie Polski, której przez dwie kadencje (2001-2011) był przewodniczącym.

Otwarcia obrad konferencji dokonał ks. dr Ryszard Sadowski SDB (UKZW) rektor Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą, po którym przywołał wspomnienie osoby śp. ks. prof. dra hab. Adama Duraka SDB – pomysłodawcy i organizatora Łądzkich Sympozjów Liturgicznych. W dalszej kolejności ks. dr Radosław Błaszczyk SDB inicjator tegorocznego spotkania naukowego w krótkim wystąpieniu przedstawił historię Łądzkich Sympozjów Liturgicznych.

W pierwszej sesji głos zabrali: ks. prof. dr hab. Helmut Sobeczko (UO) na temat: *Chrzest sakramentem wtajemniczenia a wychowanie do świadomości chrzcielnej* oraz ks. dr Szymon Stulkowski (UAM) na temat: *Katecheza przedchrzcielna w rękach laikatu*.

Pierwszy prelegent w swoim wykładzie ukazał istotę sakramentu chrztu świętego: jego jedyną sprawowaną na odpuszczenie grzechów oraz czynienie z osoby go przyjmującej członka Chrystusa. Omawiany sakrament porównał do doniosłej celebracji konsekracji kościoła, która wobec sakramentu chrztu jest niczym. W dalszej części wymienił i dokonał charakterystyki elementów związanych z wychowaniem i samowychowaniem świadomości chrzcielnej. Zaliczył do nich pewne praktyczne pastoralne inicjatywy ze strony duchowieństwa mające na celu propagowanie wychowania do mentalności chrzcielnej. Zaliczył do nich między innymi: umożliwienie dziękczynienia w czasie Eucharystii za to, co się dokonało w momencie przyjęcia sakramentu chrztu świętego; przeprowadzanie katechezy przy chrzcielnicy; zastępowanie aktu pokutnego w czasie celebracji Eucharystycznej aspersją.

W końcowej części swojego wystąpienia zwrócił uwagę na znaczenie miejsca i sposobu sprawowania sakramentu chrztu świętego wraz z ich odniesieniem do tworzącej się w świadomości wiernych mentalności chrzcielnej.

Po pierwszym wykładzie był przewidziany czas na dyskusję, który stworzył okazję uczestnikom sympozjum do poruszenia pewnych kwestii pastoralnych związanych z celebrowaniem sakramentu chrztu świętego oraz z pobudzaniem i ożywianiem mentalności chrzcielnej w wiernych. Pojawiły się między innymi wątki dotyczące: organizacji w różnych polskich diecezjach z okazji Roku Wiary pielgrzymek do miejsca chrztu świętego związanego z uzyskaniem odpustu zupełnego; wykorzystania białej szaty i świecy chrzcielnej podczas liturgii pogrzebowej; poświęcania wody chrzcielnej w ciągu roku oraz wskazanie czynników w różnych kontekstach kulturowych na oddzielanie sakramentu chrztu od pozostałych sakramentów inicjacji chrześcijańskiej.

Kolejny prelegent zaprezentował w swoim wystąpieniu owoc ostatniego Synodu Archidiecezji Poznańskiej – projekt polegający na powierzeniu przygotowania rodziców i chrzestnych do sakramentu chrztu świętego w ręce laikatu. Autor przedstawił podstawowe założenia projektu. Określił odbiorców katechezy dorosłych. Są nimi zarówno osoby ochrzczone (oddalone od Boga, posiadające braki w procesie chrześcijańskiego wtajemniczenia, niepogłębiające wyznawanej wiary oraz te, które pragną jej wzrostu.) oraz osoby nieochrzczone (odrzucający Boga, obojętni na Niego i poszukujący Go). Ponadto dokonał charakterystyki programu katechezy przedchrzcielnej wraz z omówieniem jej elementów. Istotnym wyzwaniem – jak podkreślił prelegent – jest kompetentne przygotowanie katechistów, na których barkach spoczywa cały proces przygotowania. Ponadto zaprezentował wydaną drukiem pierwszą część podręcznika wykorzystywaną przy omawianym przedsięwzięciu na terenie Archidiecezji Poznańskiej.

Centralnym momentem sympozjum liturgicznego była uroczysta Eucharystia koncelebrowana pod przewodnictwem Jego Ekscelencji bpa dra Stefana Cichego, którą odprawił za śp. ks. prof. Adama Duraka.

W drugiej sesji głos zabrali: bp dr Stefan Cichy na temat: *Nowa redakcja (tłumaczeń) ksiąg liturgicznych – aktualne prace liturgicznej Komisji Episkopatu Polski*, ks. dr hab. Erwin Mateja (UO) na temat: *Miejsce symboliki chrzcielnej w mistagogii liturgicznej* oraz s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR (UPJPII) na temat: *Krakowskie doświadczenia katechumenalne*.

Honorowy gość omawianego sympozjum bp dr Stefan Cichy zapoznał uczestników z aktualnymi pracami Komisji Liturgicznej przy Episkopacie Polski. Obecnie jej

priorytetowym zadaniem jest trwające już spory okres czasu tłumaczenie z języka łacińskiego zatwierdzonego przez Kongregację Dyscypliny i Sakramentów Świętych nowego wydania Mszału Rzymskiego. Istnieje obecnie wiele czynników opóźniających sfinalizowanie tego przedsięwzięcia. Jednym z nich jest chociażby wprowadzenie z inicjatywy Benedykta XVI nowego święta: Jezusa Chrystusa Najwyższego Kapłana (na czwartek po Uroczystości Zesłania ducha świętego), które potrzebuje opracowania nowych nieistniejących tekstów eucharystycznych. Ponadto – jak zreferował ks. Biskup – komisja zajmuje się równolegle jeszcze wieloma innymi opracowaniami. Możemy do nich zaliczyć: Obrzędy Ślubów Zakonnych, *Ceremoniale Episcoporum*, *Martyrologium Romanum*, Obrzędy ustanowienia lektorów i akolitów, Obrzędy błogosławienia wdów oraz Obrzędy błogosławienia służby liturgicznej. Prelegent zauważył, że jeśli chodzi o Liturgię godzin, to po drugim poprawionym wydaniu I tomu w kolejce oczekują 3 kolejne. Ks. Biskup zakończył swoje wystąpienie zachętą skierowaną pod adresem obecnych na sympozjum liturgistów do współpracy w dziele wspólnego tworzenia *Anamnesis* z położeniem akcentu na formację liturgiczną.

Drugi prelegent II sesji w swoim wystąpieniu skupił się na dwóch zagadnieniach, które zostały mu wyznaczone w zaproponowanym temacie. Jednym z nich była symbolika chrzcielna, a drugim mistagogia liturgiczna rozumiana jako nieustanne wtajemniczanie wiernych w rozumienie wiary. W pierwszej części przedstawił założenia współczesnej mistagogii liturgicznej, która ze swej natury domaga się odpowiedniego podejścia do chrztu dzieci zarówno samych duszpasterzy, jak i rodziców. Wskazał w tym miejscu na same obrzędy chrzcielne bogate w symbolikę wymieniając i wyjaśniając każdy z nich. Ubogaceniem wykładu było wyjaśnienie terminu chrztu, obecności wspólnoty, deklaracji rodziców i chrzestnych, wymowy drzwi kościoła, imienia dziecka, znaku krzyża, procesji do prezbiterium, egzorcyzmu, poświęcenia wody, wyrzeczenia się zła, wyznania wiary, materii i formy sakramentu, namaszczenia krzyżem, włożenia białej szaty, wręczenia zapalanej świecy oraz procesji do ołtarza. Swoje wystąpienie zakończył zachętą skierowaną do duszpasterzy, aby za wskazaniem śp. ks. prof. Waława Szenka, co jakiś czas głosili kazania o zasadniczych prawdach liturgii przede wszystkim o Eucharystii i o innych sakramentach.

Kolejnym prelegentem była s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR, która w wystąpieniu podzieliła się swoim doświadczeniem w dziedzinie katechumenatu w Diecezji Krakowskiej. Ośrodek formacji katechumenatu został powołany do istnienia – jak zreferowała s. Sielepin – w roku 1989, w rok po wydaniu *Obrzędów Chrześcijańskiego Wtajemniczenia Dorosłych*. Katechumenat w środowisku krakowskim jest przeznaczony zarówno dla osób nieochrzczonych, jak i dla osób z niedopełnioną formacją. Siostra omówiła poszczególne etapy przewidziane w programie mistagogicznym, którego ramy wyznaczone są przez wspomniane powyżej *Obrzędy*. Ponadto podkreśliła integralny charakter formacji prekatechumenalnej polegający na połączeniu Słowa Bożego, Liturgii i wspólnoty oraz konieczność towarzyszenia katechumenom na ich drodze szukania śladów Pana Boga.

Podsumowaniem wszystkich wystąpień II sesji była żywa dyskusja, która ukazała wagę i potrzebę proponowanych i poruszanych tematów przez prelegentów. Będzie to zachętą dla organizatorów do podjęcia nowych wyzwań związanych z przygotowaniem kolejnego XXVII Łądzkiego Sympozjum Liturgicznego, które odbędzie się pod

hasłem: *Sakrament Bierzmowania – sakramentem dojrzałości, czy niedojrzałości?* w przypadającą za rok 50 – tą rocznicę podpisania konstytucji o liturgii *Sacrosanctum Concilium*.

Miejmy nadzieję, że będzie cieszyło się równie wielkim zainteresowaniem w środowisku osób duchownych jak i świeckich, dla których liturgia jest najważniejszym momentem przeżywania swojej wiary.

Ks. Radosław Błaszczuk SDB

17. Liturgiczne nowości wydawnicze

Książki związane z liturgią

Ceremoniał liturgicznej posługi biskupów odnowiony zgodnie z postanowieniem Świętego Soboru Watykańskiego II wydany z upoważnienia papieża Jana Pawła II dostosowany do zwyczajów diecezji polskich, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2012, ISBN 978-83-7030-837-7.

Sakramenty i sakramentalia (Seria: *Mysterium Christi. Podręcznik liturgiki ogólnej i szczegółowej*, t. 4), red. bp Wacław Świerżawski, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu, Zawichost – Kraków – Sandomierz 2013, ISBN 978-83-257-0505-3.

Wydział duszpasterski Archidiecezji Krakowskiej, *Panie, przymóż nam wiary! Pomoc dla parafii i rodzin. Zeszyt 2. Od Adwentu do Pięćdziesiątnicy*, red. ks. Stanisław Szczepaniec, Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 2012, ISBN 978-83-7422-499-4.

ks. Michał Roman Szulik, *Chór w kościele. Podręcznik. Dodatek nutowy*, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin 2012, ISBN 978-83-7270-990-5.

Miscellanea. Biuletyn nr 7 Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych, red. ks. Grzegorz Poźniak, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin 2012, ISBN 978-83-7270-971-4.

Enzo Lodi, *Fede creduta perché celebrata? Convergenza e divergenza delle due leggi nella liturgia: „lex credendi e lex orandi” nel Credo Ecumenico*, Edizioni Dehoniane, Bologna 2012, ISBN 978-88-10-41625-09.

Cristina Mandosi, *i paramenti liturgici dell'abbazia Benedettina di Farfa*, Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano 2013, ISBN 978-88-209-8896-8.

Benedetto XVI, *La preghiera dei santi e della liturgia*, Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano 2012, ISBN 978-88-209- 8930-9.

Antonio Rubino *La liturgia una diakonia mistagogica*, Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano 2012, ISBN 978-88-209-8896-8.

Jorge Medina Estévez *Ricevero' il sacramento della confermazione?*, Libreria Editrice Vaticana, Citta del Vaticano 2012, ISBN 978-88-209- 8934-7.

Aa.Vv., *Uno spazio per celebrare il mistero. Costruiti come edificio spirituale per un sacerdozio santo (1 Pt 2, 5)*, CLV Roma 2012, ISBN 978-88-7367-158-9.

F. Böespflug, M. Di Capua, U. M. Lang, R. Taft, Ch. Yannaras e AA.VV., *Ars liturgica*, Edizioni Qiqajon, Monastero di Bose 2012, ISBN 978-88-8227-362-0.